

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Gallia Vindicata, In Qua Testimoniis Exemplisque
Gallicanæ Præsertim Ecclesiæ, Quæ Pro Regalia, Ac
Quatuor Parisiensibus Propositionibus A Ludovico
Maimburgo, Aliisque producta sunt, Refutantur**

Sfondrati, Celestino

[Ort nicht ermittelt], MDCLXXXVIII.

§. IV. Agitur de Concilio Constantiensi, & argumentis ex eo petitis
respondetur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38277

§. IV.

Agitur de Concilio Constantiensi, & argumentis ex eo petitis respondetur.

SUMMARI A.

1. Exhibentur Concilij Constantiensis Acta suis temporibus distincta.

2. Patres Constantienses circa auctoritatem Concilij in quinque sententias divisi, quarum ultima & pejor, ac votis infrequentior Johannis Gersonis.

3. Octo argumentis invictisque ostenditur, Decreta 4. & 5. Sessionum necessario examine ac deliberatione caruisse, nec posse dici conciliariter facta.

4. Eadem Decreta ne in ipso quidem Constantiensi Concilio, nec à Patribus pro Decretis Oecumenici Concilij habita esse, testimonijs gravissimorum auctorum, qui Concilio intererant, ac etiam Gallorum alijs novem argumentis demonstratur.

5. Sed nec prefata 4. & 5. Sessionum Decreta à Martino V. Pontifice Max. esse confirmata.

6. Imò Concilium Constantiense pro nobis esse, quatuor argumentis evincitur.

I.

Auctoritate Concilij Constantiensis nimium quantum sibi Maimburgus blanditur, in eoque spem victoriæ reponit, ac doctissimam Canonici Schelstrate de hoc argumento dissertationem aliquot capitulis incescit, triumphanti potius, quàm pugnanti similis; nam & hanc

hanc quoque inter alias habet fallendi artes, ut victoriam simulet, etiam dum cadit. Ut ergo Constantiensis Concilij mentem, ac sententiam plenè intelligas, tria hoc paragrapho exequar. Primum feriem & acta Constantiensis Concilij per sua tempora distinguam. Secundò Constantiense Concilium à nobis stare demonstrabo. Tertio ad ea, quæ Maimburgus objectat, respondebo.

Acta ergo Constantiensis Concilij quod atinet, ea ex suis principijs deducta sic habent. Anno MCCCIV. post longum Purpuratorum certamen Clemens V. Archiepiscopus Burdigalensis Gallus in Pontificem eligitur operâ præsertim Cardinalis Pratenfis, & Philippi Pulchri Gallie Regis, cum quo secretæ pactiones. Is Apostolicam Sedem Avenionem in Gallias transtulit, hæsitque septuaginta & supra annos sub varijs Pontificibus, videlicet, Clemente V. Joanne XXI. Benedicto X. alijs XII. Clemente VI. Innocentio VI. Urbano V. Gregorio XI. Creditur Clemens Sedem in Gallijs ex arcanis pactis fixisse. Sexta enim Philippi postulatio, cum de Pontificatu transigerent, his verbis concepta fuit: (a) *Sextam gratiam mihi reservo, exprimendam loco & tempore suo, arduam & magnam.*

Anno MCCCCLXXVII. Gregorius XI. Galliam relinquit, rediitque in Urbem. Persuaserunt Gregorium, ut rediret, sanctarum Brigittæ & Catharinæ preces & Oracula, Italiae Legationes, præsertim verò calamitates ac bella, quæ illam ferè consumpserant; sed vix annus effluxit, cum Gallias iterum cogitantem mors occupavit. Successit Cardinalium electione Archiepiscopus Barenfis, qui Urbanus VI. appellatus est: hic cum inconsulto impetu Ecclesiasticorum morbos aggreditur, & initia medendi à ferro, flammâque incipit, omnium à se animos avertit, Gallorum præsertim, qui Fundos secedunt, & Cardinalem Gebennensem Pontificem adversus Urbanum renuntiant Clementis VII. nomine. Honestus titulus Schismatici quæsitus, quòd videlicet prior Urbani electio metu, minisque Populi Romani extorta fuisset, Cardinales, nisi Italum aut Romanum eligerent, ad mortem exponerent. Sed, ut monui, prætextus hic erat; præterquam enim, quòd etiam ante popularem tumultum in Archiepiscopum Barensem convenissent, quippe ex sexdecim purpuratis (inter quos undecim Galli, Itali quatuor, unusque Hispanus) cum Itali, Gallique nol-

(a) S. Anton. p. 3. tit. 27. cap. 1.

lent Papam Lemovicensem, & Lemovicenses perennare sibi tiam vellent, jam quatuor suæ gentis Pontificibus superbi; tandem in Barensem plerique convenere, idque Gebennensis Cardinalis, postea Clemens appellatus, Marino Episcopo Cassanensi omnium arcanorum conficio aperuit, & hic palam deposuit: verba Gebennensis inter alia hæc fuere: (a) *Nunquam isti traditores Lemovicenses tam potentes erunt, quin pro ista vice nos habebimus Italicum Papam. Per hæc sancta DEI Evangelia nunquam habebimus alium Papam, quam Archiepiscopum Barensem, aut alium, quem ad presens nolo tibi indicare.* Ipse Cardinalis S. Petri vir intragerrimus, & neutri factioni addictus, & cui reluctanti, placandoque Populo Papatûs insignia injecta sunt; cum mors immineret, publicis tabulis professus est: (b) *se à Gallis prius quam Conclave ingrederentur, rogatum esse, ut suffragia pro Barensi sociarent.* Pater ergo jam ante Populi tumultum, metumque incertum, in Urbanum VI. conspiratum esse, non ergo metus extorsit, quod metum præcessit. Nec metus injectus à Populo fuerat, ut Italum, sed Romanum eligerent, quamvis Italum aut Romanum prius postulassent. Audi verba unius ex Populi signiferis sic ad Conclavis fenestram Cardinales alloquentis: (b) *Scitis Domini mei, quod in introitu Conclavis multi clamaverunt rogantes vos, quod eis daretis Italicum, vel Romanum; nunc autem pro parte totius Populi sum missus, & vobis eorum pro parte notifico, quod solum volumus eis dari Romanum, nec essent contenti de Italice; timent enim, ne sub aliqua conventionione secreta, inter vos & aliquem Italicum non Romanum ipse reduceret Curiam Avenionem.* Et post aliqua: *Placeat Deo, quod nobis detis Romanum; alioquin procul dubio sentietis.* Idque non intramas stetit, sed in facta prorupit: cum enim audissent Barensem, qui Romanus non erat, electum esse; eum occultissimis latebris abditum, & electores Cardinales ad necem quæsierunt; qui tamen inter tumultus elapsi protestati sunt, se millies potius mortem subituros, quam ut Romanum, aliumque præter Barensem eligerent. Audi ex actis hujus Schismatis Abbatis Sifrensis depositionem: (d) *Propter quod (Cardinalem vid. S. Petri, qui Romanus erat,*

M 2 erat,

(a) Depositio Episcopi Cassanensis in actis Schism. Tom. 2. p. 38. & 67. & 4. p. 67. 64. & 78. v. Rayn. ad Ann. 1378. n. 2. (b) Extat Tom 2. de Schism. p. 38 (c) Ex actis Schism. Tom. 2. p. 82. Depositio Abbatis Sifrenf. (d) Depositio Abbatis Sifrensis Tom. 7. de Schism. p. 82.

erat, electum non esse) tota Civitas concurret ad arma, & circumeuntes Palatium minabantur interficere Cardinales; quorum auditis minis aliqui de ipsis Dominis fregerunt solarium Conclavis, & per posticum credentes aufugere finaliter capti sunt à populo, & cum magnis pressuris & opprobrijs reducti sunt in Conclave, territi per populum, quòd nisi eligerent Romanum, erant mortem nullatenus evasuri. Et infra: Et istis quatuor manifestarunt Domini Cardinales electionem Archiepiscopi Barenfis, dicentes eis, quòd Populus bene posset eos interficere omnes, sed non habere Romanum pro ista vice. Et Episcopus Tudertinus in sua depositione: (a) Ipsi verò recedentibus, ego dixi Domino Nostro: (Urano videlicet) Audistis quid dixerunt illi? & ille dixit, quid dixeram? & ego recitavi sibi verba dicta per eos: & ipse dixit: non cognoscunt me bene, si tenerent mille spatias ad collum meum, non renuntiarem. Constat ergo, sponte Cardinales Neapolitanum elegisse, populo Romanum flagitante. Sed quòd omnia superat, cessante jam metu, pacatisque omnibus, & summâ pace compositis, Cardinales tres ferè menses Romæ hæserunt, ab iisque Urbanus Throno impositus, tiarâ redimitus, cultusque omni veneratione est; illi sacris operanti, senatimque agenti, & de gravissimis negotijs consultanti adstiteris, quòdque omnia superat, datis tum privatis, tum publicis ac nomine totius Collegij ad Principes litteris Urbanum verum esse Pontificem professi sunt, quòd etiam ipse Maimburgus fatetur, (b) alijque gravissimi Auctores. Imò Cardinales absentes, qui utique metu tangi non poterant, aut per litteras (c) (sex videlicet, qui Avenione morabantur) aut coram, ut Cardinalis Ambianensis, præcipuus postea discordiarum sollis, Urbanum venerati sunt. Imò in Conventu Episcoporum Parisijs habito, cui Archi-Episcopi sex, Episcopi triginta, & quàmplurimi alij Doctores, Prælatique assederunt, decretum fuit, testimonijs Cardinalium, qui Urbanum reiciebant, seque ipsos mendacij damnabant, standum non esse; à qua postea sententia, ut notat Æmilius (d) in alio minutis que frequenti Conventu recessum est. Et verò qui crederes Cardinalibus illis, qui odio Urbani flagrabant, qui se hostes illius profitebantur, qui Clementem

(a) Tom. 2. Schism. p. 43. (b) Maimb. Grand. Schism. d' Occid. lib. 1. fol. 57. ex Cod. S. Victor. Paris. Frassard. in Chron. Walling. in Rich. Æmil. in Carolo V. (c) Extant litteræ Tom. 2. Schism. p. 32. (d) Paulus Æmilius in Carolo V.

tem novâ electione promoverant, eique se juramento addixerant, quique seipfos mendacij & perjuri arguebant, ob electum, coronatum promulgatumque Principibus, & trimestri obsequio adoratum Urbanum? quis vel in profano Tribunali, minimique pretij causâ testem admitteret tot labibus inquinatum? & metus, qui objectabatur, aut idoneis testibus probari poterat, aut non poterat? si non poterat, vicit Urbanus: si poterat, certe Cardinales, ut ostendi, idonei testes non erant. Planè electio Urbani, si non certa, at saltem dubia erat; ergo donec probaretur contrarium, possessioni suæ relinquendus; alioquin semper, & cum liberit, promptum erit Schismate Ecclesiam turbare, & novum Pontificem jam aliàs electo opponere, quæsito videlicet aliquo crimine, objectoque electioni, & non probato, & tunc demum ad alia vota procedendum; præsertim cum Urbanus Concilium Oecumenicum offerret, in quo & sua, & æmuli jura promerentur, relicta Patribus sententiâ, uter præferendus; nam quamvis longum esset Concilij remedium, at aliud non supererat, & multò longius peiusque Schismatis malum, quod Ecclesiam quinquaginta ferè annorum morâ, & innumeris calamitatibus afflixit; at Clemens eique additi Cardinales oblatum Concilium respue- runt (c) manifesto indicio malæ causæ semper Judicem formidantis. Cæterum neque illud negari potest, Urbani peracerbum & immite ingenium, ac præmaturum Zelum non quidem causam Schismati, sed occasionem dedisse: nam cum sopire ante vulnus ægros oporteret, ne ferrum sentirent aut recusarent, excitabat potius admonebátque doloris inclementibus modis: perinde ac si cruciatu magis, quàm curâ gauderet; hinc omnium averfi animi, ac vindictâ flagrantis, intentique privatis odijs satiandis. Hæc occasione Schismatis duxi memoranda, & præsertim quia Maimburgus in libro (d) de magno Schismate pro Clemente multa disseruit. Cæterum utcunque res habuerit, certum est ex Clementis electione diuturnum obstinatumque Schisma natum esse, quo nullum magis diutiùsque Ecclesiam concussit, nec ante mortem Benedicti XIII. hoc est annos novem & quadraginta extin-

M 3

ctum

(a) V. Tom. 2. de Schism. p. 36. & Tom. 16. p. 12. & Raynald. ad Annum 1378. n. 42. & seqq. (b) Lib. 1. à fol. 105.

æum est, incerto Orbe Christiano, cui capiti obsequeretur. Successerunt Urbano Bonifacius IX. Innocentius VII. Gregorius XII. Alexander V. & Johannes XXIII. Clementi verò Benedictus XIII.

Anno MCCCXCIII. Benedictus, qui Clementi successerat, primò in Conclavi, deinde post electionem solemnem se juramento obstringit de abijcienda tiara, si & quoties id publicæ pacis interfit; Idem à Gregorio XII. qui Innocentium excepit, juratum est. Eâ tamen conditione si Benedictus cederet.

Anno MCCCXCIX. Cùm utrèque Pontificum cessionem æmuli exspectaret, & ita obstinatè throno hæerent, neutro primam aleam jacente; Cardinales Pisam conveniunt, collectâque ibi Synodo Benedictum & Gregorium deponunt, substituuntque Alexandrum. Causam utrûmque deponendi, eligendique Alexandrum Parisiensis & Bononiensis Universitates his verbis expressere: *Quia stante dubio inextricabili Papatus propter dubia facti & juris, provisio spectat ad Concilium.* Et Patres Concilij Pisani: (a) *Visti & diligenter inspectis omnibus & singulis productis, probatis & agitis, habitâque prius inter se ipsos, & demùm cum copiosa multitudine Magistrorum in sacra Theologia, atq; utriusque Juris Doctorum pluries diligenti collatione, tandem deliberatione maturâ in predictos tanquam de Papatu colludentes, Schismaticos & veros hæreticos sententiam Depositionis pronuntiat.* Ubi vides sententiam in hæreticos & dubios Pontifices ferri, sicque penitè nihil obstare sententiæ nostræ, qui de Catholico tantum, certoque Pontifice loquimur. Cæterum electione Alexandri invaluit potiùs Schisma, non extinctum est; Benedicto & Gregorio firmiter throno hærentibus, & multorum Regum, Principumque, imò sanctorum ope ac obedientiâ subnixis, unde patet modicam apud Catholicos huius Concilij reverentiam fuisse.

Anno MCCCCX. Moritur Alexander, eique Balthasar Cossa Legatus Bononiensis, postea Johannes XXIII. appellatus sufficitur, is auctoritate Sigismundi Romanorum Imperatoris (cujus potentiâ indigebat) aut victus, aut deceptus Concilium Constantiam indicit, eamque Anno MCCCCXIV. solemnem pompâ investus est. Die sextâ decimâ Novembris prima sessio habita est, in qua nihil

(a) Concil. Pisân. sess. 15. mense Jun. die 5.

nihil de unione actum. Decimâ nonâ Novembris ad valvas Aedium Augustinianorum insignia Gregorij Pontificis pependere, quæ sequenti nocte, jussu ut creditur, Joannis sublata sunt: ingens super ea re inter Patres natum certamen, (a) cum alij auferri insignia, alij sustineri vellent; omnium tandem sententia fuit, si Gregorius coram adesset, Insignibus Pontificijs uti posse. Non ergo Patribus constabat, Gregorium Pontificem non esse; cur enim insignia Pontificia illi permitterent, quem pro Antipapa haberent? Die vigesimâ quartâ Decembris Sigismundus Imperator Constantiam ingreditur, & Pontifice sacris operante, Evangelium cantat Diaconi amictu. Secuta Imperatorem ingens Principum ac Antistitum turba, adeo ut unâ die triginta equorum millia numerata sint: solum Archiepiscopum Moguntinum Thorace ex rubro holoserico insignem, ferroque ad latus pendente sexcenti equites comitati, ut videas, quæ illorum temporum conditio fuerit. Patriarchæ 4. Cardinales 29. Archiepiscopi 47. Episcopi 160. qui postea ad 300. crevere.

II. Anno MCCCCXV. Mense Januario Joanni Dominico Gregorij Legato à Patribus permillum, (b) ut pileo, vestitûque Cardinalitio ingredi Constantiam posset, obluçtante quamvis Johanne Pontifice. Mense Februario, cum Cardinalis S. Marci libellum sparsisset, quo multa contra Johannis auctoritatem dicebantur; alij continuò in ejusdem defensionem producti, & inter alia hæresis postulabatur, qui indubitatum Pontificem, & nullâ hæresi contaminatum cogi posse ad cedendum dixisset. Sed Cardinalis Cameracensis pugnam dirempturus conclusiones aliquot Patribus obtulit, in quarum prima continebatur: (c) *Duas Obedientias Johanni contrarias probabiliter sustinere electionem Alexandri, ejusque successorum non esse legitimè ac canonicè factam, & in hac opinionum diversitate non esse minores difficultates Juris & facti, quàm ante Concilium Pisanum erat de justitia duorum contententium; & idedò attentâ perplexitate casus presentis pro pace Ecclesie acceleranda posse de Papatu contententes ad cessionem compelli, & nolentes de-*

poni.

(a) Ita habent duo MM. SS. Regesti Constant. V. Schelstrate in Tract. de Decret. Conc. Const. fol. 30. & fol. 153. (b) Ita habet Regestum Constant. in duobus MM. SS. & Codices Bibliothecæ S. Victoris Paris. (c) Cardinalis Cameracensis Concl. 3. & 6. ex. 4. MM. SS. Codic. apud Labbeum in Append. Conc. Constant. Tomo XI. edit. Paris. Schelstrate fol. 152.

poni. Vides hic iterum agi tantum de Pontifice dubio, & ex hoc ipso dubio procedere Patres; qui consilio Alliacensis obsecuti sunt ad Joannem deponendum; & ipse Cardinalis omnium, quæ Pisis ac Constantiæ agebantur, conscius fatetur Pontificatum Joannis dubium esse: malè ergo, quæ Constantiæ decreta & peracta sunt de Pontifice dubio, extenduntur ad casum Pontificis certi. Hoc etiam anno Gregorius XII. Legatis suis concedit, ut acta Concilij confirment, ejusque auctoritatem Oecumenicæ Synodi tribuant, eâ tamen conditione, ut Joannes Concilio non præsit, neque id à Johanne convocatum dicatur: nec Joannes postea Concilio præfuit, imò nec arcanis eorum congressibus adesse permittitur, ne videlicet consilia pacis turbaret solitis artibus; quomodo ergo pro vero, certoque Pontifice habebant, quem nec Præsidem, imò nec collegam ferebant? Vide sessionem 14.

Die 2. Martij Joanes promittit, se Papatu cessurum, modò Gregorius & Benedictus idem præstent. *Diebus 13. 15. & 19. Martij* laboratum est, ut Johannes Procuratorem deligeret, qui ejusdem nomine, *quando & ubi Concilio videretur*, Pontificatum abdicaret. Videbat Johannes se hoc telo peti, cogique ante alios duos tiaram deponere; id ne fieret, multis artibus certatum, sed cum declinare ictum haud posset, Schafhusam profundâ nocte elapsus est, inde Friburgum & Brisacum; secuti à Concilio Legati, qui reditum persuaderent.

Die Martij, 23. peroravit Johannes Gerson, & multa contra Pontificis auctoritatem disseruit; hinc nata quæstio de superioritate Concilij supra Pontificem: & Johannes Galliæ Oratoribus amarè conquestus est Gersonis audaciam, Vaticanum oppugnantis: quæ causâ fuit, ut ijdem Galli cum Cardinalibus collatis capitibus se decretis opposuerint contra Sedis Apostolicæ auctoritatem edendis, & ipse Rex, ut videbimus, ægerrimo animo tulerit, Johannem à Concilio depositum esse, quod etiam Maimburgus (a) alijque fatentur. *Die Martij 26.* celebrata est ante meridiem tertia sessio: huic duo tantum Cardinales adfuere Cameracensis videlicet, & Florentinus; statutum fuit in ea sessione: *Concilium*
Con-

(a) Maimb. du Grand. Schism. lib. 5. à fol. 282. Monach. Dionys. lib. 35. cap. 18. M. Labouréur ibid.

Constantiense per recessum Johannis dissolutum non esse, sed nec dissolvi debere, ante Schismatis extirpationem, nec ad alium locum transferri posse sine consensu Concilij. Hæc omnia non aliâ ratione Alliacensis & Zabarella Cardinales publicari permiserunt, quàm ut illa Joannes Papa rata haberet, confirmaretque. Videre est hanc Cardinalium protestationem apud Philippum Labbeum in appendice Synodi Constantiensis Tomo XI. Conciliorum, & Manuscripto Capranicensi, ex quo Labbeus descripsit.

Die 29. Martij Joannes Schaffhusâ profugit, quippe vicinam Constantiam metuens. Turbati Patres, offensique, & à pluribus Germanicæ, Anglicæ, Gallicæ nationum deliberatum, fixumque est, ut in crastinum sessio quarta perageretur, in eaque hæc capita decernerentur, videlicet: *Primò* quòd Concilium Constantiense potestatem habeat immediatè à Deo, cui etiam Papa obedire teneatur, in his quæ pertinent ad fidem, extirpationem Schismatis, & reformationem Ecclesiæ in capite & in membris. *Secundò* quòd cogi possit, si obedire contumaciter contempserit. *Tertiò* alia complura, quæ omnia cum non solum nationi Italicæ displicerent, sed nec sacro Collegio ad deliberandum oblata essent; noluerunt Cardinales, Gallicique Oratores sessionem adire, nisi secundum Capitulum, quo dicebatur, *Pontificem cogi posse*, omitteretur; & in primo decreto illa verba, *de reformanda Ecclesia in capite & in membris*, deleterentur; quod etiam communi voto à Patribus sequenti die acceptum est, cum videlicet Episcopali vestitu insignes jam quartæ sessioni accingerentur; idque annitente præsertim Imperatore Sigismundo. Cum verò Cardinalis Florentinus, cujus officium erat Decreta in publicis sessionibus legere, ad verba de reformatione Ecclesiæ in Capite & membris pervenisset, nec ea, ut conditum fuerat, deleta à Nationibus observasset, continuò Decretum abrupit; eamque partem falsam esse, additamque præter communem deliberationem, professus; ergo clausula de reformatione eâ sessione quartâ omissa est; sed & Cardinales monuerunt Nationes, *ut suspenderent ad tempus materias illas, quæ magnas habent difficultates, & maturam exigunt deliberationem; ea videlicet, quæ auctoritatem Pontificiam spectabant.* Ita notant Abbas Panormitanus in sententia finali, & Regestum Concilii Constantiensis in tribus Manuscriptis Codicibus, quorum verba

N

recitata

recitata reperies apud doctissimum (a) Schelstrate. Et verò ea verba, quæ dicunt: *Papam in ijs, quæ ad reformandam Ecclesiam in Capite & membris pertinent, Concilio subiectum esse*, in sessione 4. omissa fuisse, illud certissimo argumento est; quòd in omnibus ferè Codicibus manuscriptis, qui in Romana, Viennensi, Parisiensi & Salernitana Bibliothecis reperiuntur, ea verba absint, imò ne quidem in tribus Codicibus Manuscriptis, qui acta (b) Concilij Constantiensis complectuntur, & ex quibus Basileenses sua decreta compilârunt; sed neque in celebri illo Manuscripto Capranicensi, qui ad usum Cardinalis de Capranica, Basileensis Concilij temporibus scriptus videtur, & ex quo Philippus Labbeus Constantiensis Concilij ultimæ editioni multa adjunxit, confirmâtque sæpè laudatus Schelstrate (c) testimonij Gobelini Personæ, qui tempore Concilij scribebat, ipsorumque Basileensium, ac aliorum in Gallia codicum; qui etiam alibi notat in Decreto sessionis quartæ, ubi dicitur: *Papam teneri obedire Concilio in his, quæ pertinent ad fidem, extirpationem Schismatis*; eas voces, *ad fidem*, primò appositas esse à Petro Crabbè in sua editione Anni 1538. ex qua in alias postea editiones derivatæ sunt; nam in antiquioribus editionibus videlicet Haggenoviensi Anno 1500. Mediolanensi Anno 1511. Parisiensi Anno 1524. Colonienfi Anno 1530. illæ voces desiderantur; id verò Tabellionum negligentia, qui eas voces omiserint, Maimburgus tribuit. Sed utriusque res habeat, excusari vix potest Maimburgus, (d) quando in suo Tractatu historico, magnis, ut solet, verborum ampullis, triumphos Lectori de Schelstrato pollicitus, ex diversis Gersonis (e) operibus, ac etiam Orationibus in Concilio dictis, probare conatur, ea verba, quæ reformationem spectant, Decreto sessionis quartæ adjuncta fuisse, adeoque victoriæ securus est, sibi que blanditur, ut Schelstrate ad ponenda arma, pacemque ac veniam erroris petendam invitet; nescias victori, an insultanti similior: additque plures alios manuscriptos Codices, quos omnes convenire cum Gersono dicit. Sed Maimburgum egregie confutavit convicitque eruditissi-

(a) Schelstrate in actis Conc. Constant. fol. 2. & 3. & seqq. & in Tract. de sensu. & auctor. Decretor. &c. f. 41. & fol. 84. (b) Schelstr. in Tract. de sensu &c. fol. 24. & 26. (c) Schelstr. in Tract. de sensu & auctor. fol. 42. (d) Maimb. Tract. histor. à fol. 238. (e) Gerson serm. pro viaggio Reg. Roman. & Tract. de potest. Eccles. & serm. in Dom. 2. post Epiphaniam.

mus Schelstrate, ubi evidenter allatisque verbis ostendit Gersonem & consequenter Codices ei conformes loqui de Decretis die 6. Aprilis hoc est, sessione quintâ editis, non verò de Decretis sessionis quartæ, quæ trigessimâ Martij celebrata est. Ultrâmque ergo sessionem Maimburgus confudit, suumque errorem alienum credidit. Dices unde ergo provenit, ut omnes Concilij Constantiensis editiones in Defectio sessionis quartæ hæc verba constanter exhibeant: *Et ad Reformationem Generalem Ecclesie DEI in Capite & in membris?* Respondeo errorem ex eo fluxisse, quòd cum Basileenses viderent auctoritatem suam & Concilium paulatim contemptui ac ludibrio esse, ut fulcirent cadentem auctoritatem, cogitasse de edendis Concilij Constantiensis actis, quorum subsidio Vaticanum impugnarent. Duobus ergo Cardinalibus, totidemque Episcopis, ac Theologiæ Doctoribus, & Archidiacono Zagabriensi Provinciam imponunt, Decreta Constantiensia exhibendi. Id Anno 1441. ab eis peractum: ex hoc codice Joannes Hober ex Inderdorff sacre Theologiæ Baccalaureus, Anno 1490. alium suâ manu exaravit, transmisitque Hieronymo de Croaria juris utriusque Doctori, & hic postea anno 1499. Hagenovij in oppido Imperiali typis vulgatus est. Post hanc aliæ tres editiones prodierunt, quibus acta Constantiensis Concilij juxta Basileensem Collectionem continebantur. Error ergo præsentium editionum circa sessionem quartam à Basileensibus manavit, nec ipse Maimburgus negare potest, Basileensem Collectionem, & editiones ex illa profectas defectu laborare; tam enim editio Hagenoviensis, quam tres aliæ postea secutæ illam particulam, *ad fidem*, omisere, quam Maimburgus necessariam agnoscit. Et hæc quidem circa sessionem quartam ex laudatissimo Schelstrate notanda duxi, jam ad quintam veniamus.

Post quartam cœpta est præparari materia pro sessione quinta; Decretum videlicet, quo dicebatur: *Pontificem Concilio in rebus fidei, meritoque Reformatione Concilio subjectum esse, & ab isto cogi posse.* Et quamvis summi momenti res hæc esset, & aliquando novo & pejori Schismati fomitem datura; sicque longissimo & accurato examine prius cognoscenda, quam decerneretur: nihil tamen aliud à Patribus factum, quam ut aliquos deputarent, qui cum Cardinale Zabarella Florentino conferrent; is erat, qui illis articulis in sessio-

ne quarta graviter obstitit. At Deputati perinde ac in re levi, parvique pretij rem paucis abolverunt, (a) ac inter alia multa die 2. Aprilis statuere: *Ut proximâ sessione omnes articuli & clausula concordata per Nationes in ultima sessione pratermissa expedirentur.* Ita habet Regestum Concilij: & notant ejusdem Concilij gesta, quàm leve ac perfunctorium examen fuerit, quo tanti ponderis argumentum expendebatur his verbis: (b) *Post sessionem quartam fuit per Cardinalem Florentinum cum Deputatis aliquantulum disputatum: finaliter Concilium voluit ex integro dictas definitiones in alia sessione pronuntiare, &c.* Vides inter paucos, privatosque ac extra sessionem, nec initis suffragijs, hoc est, non Conciliariter, nec tam decernentium, quàm altercantium more, eo ferè modo, quo in circulis Philosophorum solet, inter Cardinalem & Deputatos disputatum esse, idque ut acta commemorant, *aliquantulum*, hoc est, leviter, cursimque, nec quantum oportebat. (c) Cùm ergo sentirent Cardinales in sessione quinta ea à Nationibus decretum iri, quæ nec examinata erant, nec approbare ipsi poterant, statuerunt sessione abstinere: sed postea cùm viderent, id sine publica offensa, periculòque ne Concilium solveretur, fieri non posse; adire quidem sessionem parant: protestati tamen in aedibus Palatii Constantiensis, ubi infulas sumebant, se vitandi scandalii causâ, non verò animo illis consentiendi, quæ audiebant proximâ sessione decretum iri, Conventui adfuturos; idemque Gallici Oratores, qui Cardinalibus se adjunxerant, professi sunt. Audi Regestum Concilij: (c) *Die Sabbathi sextâ mensis Aprilis, cùm per prius inter Nationes & Dominos Cardinales altercatum esset super correctione & emendatione Capitulorum in precedenti sessione (quarta) statutorum; tandem ordinatum & conclusum est, quod supradicta Capitula modo infra scripto corrigerentur. Convenientibus ergo dictâ die Gloriosissimo Principe Sigismundo Romanorum & Hungariae Rege semper Augusto, Reverendissimis Dominis Cardinalibus ceterisque Principibus & alijs in sacro Concilio existentibus, promissâ per Dominos Cardinales & Oratores Regis Francia protestatione factâ, quod propter scandalum evitandum ad sessionem ibant, non animo consentiendi ijs, quæ audierunt statui debere, &c.*

Cùm ergo quinta sessio ageretur, & Decreta legi publicè à Cardinali

(a) Regest. Concil. Constant. in tribus MM. SS. apud Schellfr. fol. 42. Tract. de sensu & auctor. &c. (b) Gesta Concil. ex 4. MM. SS. (c) Regestum Concilij in tribus MM. SS. Codd. apud Schellfr. Tract. de sensu & auctor. &c. fol. 42.

dinali Florentino de more oporteret, recusavit id munus, quippe qui unâ cum sacro Collegio ijs decretis nunquam maturè, & conciliariter discussis oblectatus semper esset; electus igitur Poznaniensis vices Florentini obijt, legistque à Nationibus statuta. Et hæc est illa sessio quinta, cujus Decretis tantopere Maimburgus præfudit; cæterum quàm vanis & caducis fundamentis, nemo ex totalijs, qui hoc ipsum conati sunt, elegantius, fortiusque doctissimo Schelstrato demonstravit. Sciendum igitur est, Decreta Sessionis quintæ, nec Conciliariter, nec cum examine tantæ rei debito, maturæ deliberatione, qualem res tanta exigebat, vulgata esse, hoc ita se habere evidentissimis testimonijs & argumentis ostendam. *Primo.* In antiquis Concilijs, quoties fidei aliquis articulus, aut aliàs majoris momenti agitabatur; toties scripturarum testimonia, Antiquitatis monumenta, Conciliorum, Patrumque Decreta producebantur, quibus veritas fulciretur, sic in Niceno primo & secundo, Chalcedonensi, alijsque Concilijs factum, ubi longam seriem argumentorum reperies. Imò ipsum Concilium Constantiense in alijs articulis decidendis monere solet legitimum longumque examen ac discussionem præcessisse. Exempla sunt Sessione 15. ubi cum errores Johannis Hufs damnandi essent: *Habita, inquit, per prius plenariâ informatione & diligenti deliberatione Reverendissimorum in Christo Patrum S. R. Ecclesia Cardinalium, Patriarcharum, Episcoporum, & cæterorum Prælatorum & Doctorum sacra pagina, & juris utriusque in multitudine copiosa &c. Habita collatione per plures Magistros in sacra pagina &c.* Et sess. 24. in citatione contra Benedictum XIII. *Mandavimus per nonnullos venerabiles viros fratres, & dilectos Ecclesia filios Cardinales S. R. Ecclesia & alios Prælatos, & alios tam sacra pagina, quàm juris utriusque Professores Commissarios nostros ad hoc specialiter deputatos inquiri, informationemque recipi, quam legitime receptam referri jussimus in publica sessione nostra sacrosanctæ Constantiensis Synodi; quâ plenè audita & discussa maturo decrevimus atque digesto consilio &c.* Et sess. 30. ubi approbatur subtractio Obedientiæ factæ per Regem Arragonum: *Eadem sacrosancta Synodus causis & motivis planè inspectis, & diligenter examinatis, de quorum veritate facta extitit eidem Synodo plena fides &c. idè eam S. Synodus ex certa scientia & causa debite cognita &c.* Vides Concilium etiam in quæstionibus multò minoris momenti, quàm sit illa, de qua modò agimus,

mus, nihil decernere, nisi *habitâ plenariâ informatione, & diligenti deliberatione, habitâ collatione per plures Magistros sacra pagina, & juris utriusque matura, atque digesto consilio &c.* At verò ubi de potestate Pontificia agitur, deque supremo jure Majestatis, hoc est, de quæstione omnium, si fidem excipias, maxima; non rogatæ scripturæ, non auditi Patres, non examinata Concilia, non collata in sessionibus capita, sed ex abrupto, cursimque, & in ipso sessionis limine: *Declaramus, inquam, Concilio immediatam à DEO potestatem esse, cui Pontifex subdit, cui obedire teneatur.* Quid quæso est rem inconsultò & sine examine definire, si hoc non est? & quid minus fieri posset, si de minimo Sacerdote, imò ædituo in ordinem redigendo ageretur? Videantur acta Synodi Ephesinæ, illic apparebit, quantâ curâ, lentisque gradibus, quantâ testium & scripturarum, Patrumque mole laboratum sit, an Nestorius dejiceretur; nunc verò non de uno Pontifice, sed de omnibus, imò de ipsa Pontificia dignitate quæstio vertitur, quantò igitur pluribus testibus, majorique curâ agi res debuit? & tamen nulla magis, minorique studio festinata; quæ omnia mihi æstimanti semper magis, magisque persuasum, fixumque est, non fuisse Concilij mentem quidquam definire de Pontifice certo, sed tantum dubio & tempore Schismatis, hoc enim minoris operæ & indaginis erat. Sciendum enim est, tempore Synodi Constantiensis circa Concilij supremam auctoritatem varias Doctorum opiniones fuisse. Prima, ne Schismatis quidem tempore posse dubios Pontifices à Concilio judicari, cui sententiæ Benedictus XIII. adhærebat teste S. Antonino, (a) imò & Gregorius XII. quique istorum partes amplexabantur, hoc est, ingentia Regna, virique doctrinâ & sanctitate conspicui; cum enim in Concilio Pisano utriusque Pontificia dignitas adempta esset; & ipsi exauctorati Pontifices, & ipsorum sequaces negabant id jure factum esse, nec ullam Concilio in Vicarios Christi potestatem fuisse; ergo credebant, ne Schismatis quidem tempore, nec in dubios Pontifices quidquam Concilio licere; & videri potest Raynaldus ad annum 1409. Altera sententia fuit, nullum Pontificem ne Schismatis quidem tempore deponi posse, nisi ob solum hæresis crimen; fuit hujus sententiæ Concilium Pisanum, quod non

(a) S. Antonin. T. 3. Chron. Tit. 22. §. 3.

nōn prius Benedictum & Gregorium damnare voluit, quā ut accusatos, convictosque, ut Patres credebant, hæreticæ pravitatis, quod supra demonstravimus, & habent acta Pisani Concilij à Notarijs ipsius Synodi conscripta, ubi inter alia : (a) *Omnes Magistri in Theologia, tam Episcopi, quā Abbates, & Generales ordinum Mendicantium anno 1429. die 28. Maij ad requisitionem sacri Collegij Cardinalium congregati sunt in sacristia Fratrum Minorum, ut deliberarent de his duobus articulis: an duo de Papatu contententes essent Schismatici & hæretici reputandi, & dato sic, utrum sub titulo hæresis sint ab universali Ecclesia & Papatus regimine ejiciendi. Ad has quæstiones habita ad invicem pluries maturâ deliberatione concorditer & unanimiter responsum fuit, prædictos hæreticos censeri, & ut tales per sententiam declarari ac deponi posse. Patet ergo, ne Patres quidem Pisanos ausos esse in Pontificem pronuntiare, nisi hæresis manifestum, quod pluribus supra ostensum. Tertia sententia fuit Petri de Alliaco Cardinalis Cameracensis, qui Pontificem tempore Schismatis subiacere Concilio credidit, ab eoque judicari deponique posse credebatur; & hanc suam sententiam scriptis commendavit, porrexitque Patribus, quorum plerisque probata est; & hæc causa fuit, ut Concilium huic sententiæ examinandæ minùs laboraret, ut potè jam passim notæ, acceptæque. Quarta sententia fuit Cardinalis Zabarellæ, admittentis quidem posse tempore Schismatis novum eligi Pontificem; sed negantis ante factam electionem de Reformatione in Capite & membris agendum esse: ut enim nulla pejor Deformatio, quā Schisma, ita nihil prius emendari oportere; & idèd articulus de Reformatione in primo Decreto sessionis quartæ omisus fuit; id quòque eleganter expresserunt quatuor Nationes in protestatione post trigessimam octavam Sessionem, ubi inter alia: *Si Reformatio, inquit, faciendâ est de Deformatis, quæ major est, aut esse potest in Corpore deformitas, quā carere capite, & esse acephalum? illa igitur prior, tanquam magis necessaria debet esse Reformatio, quæ corpus ipsum ad Caput reformet. Et infra: Duplex secundum sacros Doctores est Unio Ecclesiæ, una membrorum ad invicem, quæ jam creditur esse facta: altera membrorum ad Caput, ut constituatur corpus integrum & perfectum, & ista non est facta; igitur primo loco fienda. Patet ergo sententiam eorum, qui docebant tempore Schismatis de Pontificis electione,**

non

(a) Acta Concilij Pisani à Notarijs ipsius conscripta in duobus MM.SS. Codicibus.

non de morum Reformatione agi oportere, celebrem fuisse, & in Synodo frequentem, imò potiorem. Quinta denique sententia fuit Joannis Gersonis, (a) qui Pontifices non solum durante Schismate, sed semper & absolute, omnique tempore Concilio subesse voluit, ab eoque posse judicari; in hunc sensum decreta Sessionis quintæ Gerson intellexit, eoque progressus est, ut scriberet, à vero & indubitato Pontifice ad Concilium appellari posse, & Martino id neganti Tractatum illum opposuerit, cui titulus: *An & quomodo appellare liceat.* Huic sententiæ Gersonis nunquam Concilium acquievit, & ideò Decretis quartæ & quintæ Sessionis semper illa verba apposuit: *In his, quæ pertinent ad extirpationem dicti Schismatis, & pro extirpatione dicti Schismatis.* Quibus verbis ostendit Concilium, se cum Gersone non sentire, qui absolutam subjectionem volebat; cum Patres de limitata solum, & in casu excepto intelligi vellent, hoc est, tempore Schismatis.

III. Sed jam perge, & alia testimonia percurramus, quæ defectum examinis & necessariæ deliberationis circa quartæ, & quintæ Sessionum Decreta ostendant. *Secundò.* Martinus V. ut habetur *sess. 45.* in Confirmatione Concilij profiteretur: *Se omnia & singula determinata, conclusa & decreta in Materijs fidei per Concilium Constantiense conciliariter tenere velle; ipsaque sic conciliariter facta approbare & ratificare, & non aliter, nec alio modo.* Supponit ergo Martinus, fuisse in Synodo Constantiensi aliqua conciliariter facta, & hæc confirmat: alia verò non conciliariter, hoc est, sine examine & deliberatione, nec votis & sententijs in Conventu dictis, & hæc confirmare renuit: non verò apparet, quæ Decreta sint minùs conciliariter facta, quàm quartæ, quintæque sessionum; nec putes hanc esse opinionem aut conjecturam domi meæ natam, audi testimonium Jacobi Spondani Galli, & Apamiensis Episcopi, qui Manuscriptos codices Regiæ, sanctique Victoris Bibliothecarum egregiè pervolvit, ejusque de Synodo Constantiensi historiam, pulcherrimam Spondani operum Maimburgus pronuntiat; is verò ad annum 1418. ita scribit: *Putamus Nuntiorum Polonia petitionem de industria Martini nuntii ad ultimam sessionem reservatam, ut eà occasione significaret, quæ Concilij decreta*

(a) Johannes Gerson in serm. Domin. 2. post Epiphan. & serm. pro Viaggio Regis Romanor.

ereta ipse auctoritate Apostolica ac supremâ probaret, que verò non; ne si antea quidquam de ijs agere voluisset, murmur aliquod, tumultumque in Patribus excitaret ob ea, que ambigüe decreta fuissent de auctoritate Concilij supra Pontificem, quas absolute ut sonare videntur sumptas, nullo modo Martinus agnoscere, aut probare voluit, utpotè contrarias existimatas, & praxi antiquioris Ecclesie, & collata Petro, ejusque successoribus potestati, ipsique demum nature rei, quâ caput debet membris regere, non regi à membris. Hæc Spondanus. Tertio. Gesta Concilij Constantiensis ad sess. 7. (b) Penè in omnibus Concilij decretis factum est, ut Cardinalibus ita arcto & brevi tempore ostensa sint decreta à Nationibus conclusa, ut non fuerit in eorum potestate sufficienter deliberare, imò in magnum contemptum habiti sunt, & finaliter petiverunt, quòd cum essent in Concilio quatuor Nationes, una Angliæ, in qua non erant 20. capita, de quibus tres solum Prelati: & Cardinales essent 16. & alij futuri, de quibus plures Magni & insignes Doctores propter dignitatem Collegij haberent dignitatem tantam & auctoritatem, sicut natio Anglicana. Quòd fuit recusatum & dictum, ut venirent ad Nationes. Quarto. eadem Manuscripta testantur, noluisse Cardinales ad sessionem quartam venire: Eò quòd super illis non fuerint habita, nec sufficienter petita deliberationes eorum. Quinto. Abbas Panormitanus in sententia finali, & Regestum Constantiensis Concilij in tribus Manuscriptis Codicibus memorant, Nationes in quarta sessione fuisse à Cardinalibus monitas: Ut suspenderent ad tempus materias illas, que habent magnas difficultates, & maturam exigunt deliberationem. Sexto. Petrus Alliacensis apud Gallos celeberrimus in Tractatu de Ecclesie & Cardinalium auctoritate, quem ante adventum scripsit Legatorum Regis Castellæ, parte 1. cap. 4. aliqua dubia proponit, ut super illis Concilium deliberaret, ne illius acta in futurum in dubium vocarentur: Nam apud nonnullos, inquit, magnam perplexitatem inducunt. Primum dubium: an quatuor nationes in hoc sacro Concilio sic distinctè excluso Cardinalium Collegio faciant Concilium generale, cum sint plura Concilia particularia valde inæqualia, & inproportionabiliter divisa. (Nam Anglicana Natio complectebatur vota solum 20. Gallicana supra 300. & tamen Gallicanæ voces non vincebant, ne habebantur pro pluribus, cum quælibet Natio pro uno tantum voto computaretur) & ad partem deliberantia, que deliberatio, exclusâ deliberatione dicti Collegij Cardinalium, & non factâ in communi sessione collatione votorum, videtur multis non esse censenda deliberatio Concilij

○ concilia-

(a) Gesta Conc. Constant. in 4. MM. Codd. apud Schelstrat. fol. 104.

conciliariter facta. Secundum dubium, an dictæ Nationes, quæ sunt multa Collegia particularia, quæ multis videntur contra vel præter consuetudinem antiquam sacrorum Conciliorum instituta, licet ex rationabili causa & sub debitis circumstantiis ita restitui potuerint, & habuerint à Jure Divino vel humano auctoritatem privandi Romanam Ecclesiam & sacrum Collegium (quod est antiquum Collegium, & in antiquo jure, & in sacris generalibus Concilijs, & in sanctorum Patrum Decretis fundatum) privandi inquam jure suo, habendi scilicet votum in sacro Concilio, & Summum Pontificem eligendi. Vides jam tunc temporis de validitate Decretorum Constantiensium ob defectum deliberationis Conciliaris dubitarum esse; sicque antiquam hanc querelam non novam esse, nec à nobis repertam. Septimo. Quatuor Manuscripti Codices, quibus acta Concilij continentur: Die 2. Maij Anno 1415. Cardinales licet præsentis in sessione fuerunt, nunquam illam formam viderant; eodem enim die circa horam septimam de mane fuit data eis copia ad deliberandum super illa, cum jam plures prælati sederent, & immineret relatio novorum fienda Regi & Deputatis Nationum in sacristia, in qua relatione præsentis fuere, nec poterant illam formam videre, cum statim facta relatione perventum est ad sessionem, quæ jam peracta erat, & ita penè in omnibus Decretis Concilij factum est, Cardinalibus ita arcto & brevi tempore ostensa sunt Decreta jam conclusa à Nationibus, ut non fuerit in eorum potestate super illis sufficienter deliberare, imò fuerunt in magnum contemptum habiti, &c. Octavo. Die Septembris 11. Anno 1417. in protestatione, quam tres Nationes, & Collegium Cardinalium contra Germanicam Nationem ediderunt, hæc inter alia leguntur: Clerus & populus nonnullorum Regnorum & Provinciarum nondum clarè & solidè huic sacro Concilio adhaerunt, necnon etiam quorundam, qui eidem Concilio adhaerunt propter rumores discordiarum, & quasi impressionum, quas in eodem Concilio fieri audiunt, fides jam de eodem Concilio dicitur vacillare. Et infra: His diebus magnus terror & turbatio dicebatur esse in Concilio, fama enim erat communis, & multi scientes de Consilij Regis dixerunt amici, quod Rex proponebat & deliberaverat aliquando capere omnes Cardinales, & postea restrinxit ad sex; sed Cardinales & alij, de quorum proscriptione dicebatur, constantes steterunt, nec omiserunt loqui, & prosequi, quæ eis justa videbantur. Causa autem odij Regis in eos dicebatur, quod Rex volebat habere Papam ad voluntatem suam, & illis stantibus non poterat. Ex his omnibus evidenter colligitur, multa in Concilio contigisse, ob quæ merito dubitari

(a) Schellstr. fol. 257.

dubitari poterat, imò dubitatum est, an illius Decreta, præsertim, quæ Pontificiam dignitatem spectabant, consultò, deliberatè, & Conciliariter concepta essent, quippe cum Patrum vota aut metu Regionum, aut exclusione Cardinalium, aut nimia festinatione, quæ examen prævertebat, redderentur suspecta; idque in particulari de Decretis quartæ & quintæ sessionum intelligendum esse ex allatis testimonijs constat, illa enim apertè ostendunt, Capitula illa post tumultum de celebranda sessione quarta in unica Congregatione Nationum conclusa fuisse, & totam deliberationem unius diei tempore absolutam, neque deliberationem illam fuisse communem & Conciliarem, ut oportuit; cum nec in sessione habita fuerit, nec audita Cardinalium vota.

IV. Age jam verò, & Decreta illarum sessionum ne quidem à Concilio, Oecumenico & Generali facta esse, nec pro talibus à viris Gravissimis & doctissimis habita, demonstramus.

Primò. Certum est Johannem XXIII. nunquam ijs Decretis assensum esse. Is enim in litteris ad Ducem Biturigæ (a) datis causas exponit, cur Decretis Constantiensibus deferre non posset: *Quòd, videlicet, licet in Concilijs generalibus non debeat fieri Nationum differentia, sed omnes & singulos sententiam suam dicere publicè oporteat, ut unius instructione informetur alij; hoc tamen Constantiæ non fuerit permixtum, quin imò statutum, quamlibet Nationem unam tantummodo vocem, sive suffragium habituram, etiam si in Natione Gallica essent ducentæ voces notabiles, & in Italica totidem: & de Anglicana essent tantum tres Prælati ibi personaliter comparentes, ac Cæteri Clerici novem numero. Deinde quòd cum in Concilijs Generalibus secundum statuta Canonum vis suffragij non competat nisi Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiscopis & Episcopis, quorum suffragia requirenda sunt in sessionibus publicis, & non privatis consilijs; nihilominus quicunque ad hujusmodi consilia fuissent admissi, nullo discrimine personarum habito, omnium suffragia, etiam Laicorum, subtractis Prælatorum suffragijs recepta sint, & licet in Concilijs suffragia debeant esse libera, nihilominus multe extiterunt cavillationes, & subornationes per minas, & terrores ab Imperatore procedentes. Hæc Johannis querela nullam fidem, aut parvam mereretur, nisi omnino ijs consentanea esset, quæ ipsdem penè verbis à Spondano, à Cardinali Alliaccensi, ab Actis*

O 2

Concilij

(a) Johannis XXIII. in epist. ad Duc. Bitur. in Sorbona publicè lecta, & in duobus MM. SS. Codd. Biblioth. S. Victor. asservata.

Concilij in 4. manuscriptis Codicibus, & denique à tribus Nationibus, & Cardinalium Collegio in Protestatione recensentur, quorum testimonia supra produximus, ut adeò dubitari non possit, vera esse, quæ Johannes commemorat, quæque Eugenij IV. testimonio indubitata redduntur, is enim in sua Apologia: (a) *Contra Decreta de auctoritate Conciliorum nonnulli reclamaverunt graviter, qui strepente multitudinem superati (sicut his novissimis temporibus, quibus carnales exuberant passiones, factum esse manifestum est) audiri nequiverunt.* Non ergo pro Decretis Concilij Oecumenici habita sunt, aut haberi potuere, quæ contra Conciliorum Oecumenicorum normam facta sunt, hoc est, quæ metu extorta, quæ non conciliariter, nec auditis, sed exclusis, quorum intererat, admissis verò, qui admitti non debebant, nec servatâ votorum pluralitate, decreta sunt. Idque egregio confirmatur exemplo, verbisque Caroli VII. Regis Galliarum; qui cum à Deputatis Concilij Constantiensis audivisset sententiam à Patribus in Johannem XXIII. latam; non tantum eam improbat, negavitque id Synodo licuisse, sed etiam ipsos Deputatos amarè oburgans: *Ecquis, inquit, eam vobis licentiam dedit; ut auditis in Pontificem Romanum manus injicere, eique dignitatem ac insulas adimere, quod nuper Constantia fecistis? Postquam ergo eò audacia pervenistis, quid aliud superest vobis, quam ut pari facinore Regi Regisque Principibus coronam & imperium involetis? sed enim ne id vobis procedat, maturè preveniam.* Hæc Maimburgus totidem ferè verbis, quæ ex Gallico reddidi, adjungitque: (b) *Jam ab annis nongentis Ecclesia Gallicana hanc sententiam fuisse, ut videlicet excepto hæresis casu, à nullo hominum, nulloque Concilio, sed à solo Deo judicari Pontifex Romanus, deponique possit.* Hæc Maimburgus sui, suarumque opinionum, quas alibi docuit, in gratiam Regis Galliarum oblitus; adeò videlicet illum Reges demerendi impetus cœpit, ut jam amicus Pontifici, jam hostis appereat, utcunque Regi placuerit; sed de hoc aliàs. Palàm igitur hoc exemplo fit, Regi Galliarum senatui Decreta quartæ & quintæ sessionum nunquam probata fuisse, adeoque aut non habuisse Concilium pro Oecumenico, legitimoque, aut arbitratos esse, nullam Concilio in Papam esse potestatem.

Secundò

(a) Eugenius IV. in Apolog. contra Basil. (b) Maimb. Grand. Schism. d' Occid. lib. 5. fol. 307. V. Spond. ad Annum 1415. n. 12. & ibi Bzou.

Secundò. In Regeſto Concilij Conſtantiensis, quod duobus Manuscriptis continetur, hæc leguntur: Die 6. Aprilis Anno 1415. Cum per Dominos Cardinales & Nationes altercatum eſſet ſuper correctione & emendatione Capitulorum in præcedenti ſeſſione (quarta) ſtatutorum, tandem ordinatum & concluſum eſt, quòd ſupradicta Capitula modo inſcripto corrigentur, &c. præmiſſa per Dominos Cardinales & Oratores Regis Francia proteſtatione ſecretâ in Camera Paramentorum Palatij Conſtantiensis ſecretè factâ, quòd propter ſcandalum evitandum ad ſeſſionem ibant, non animo conſentiendi hiſ, quæ audierant in ea ſtatuſi debere, &c. Cenſuerunt ergo Cardinales, Gallicique Oratores, quo tempore ſeſſiones quarta & quinta agebantur, aut Concilium non fuiſſe Oecumenicum, aut nullâ poteſtate in Pontifices præditum; alioquin qui poterant Decretis Concilij haud annuere, quòd Oecumenicum & legitimum crederent? imò niſi annuiſſent, pro Schiſmaticis habendi erant, nec tamen habiti ſunt.

Tertiò. Cardinalis Turrecremata in lib. de Eccleſia: Nullus, inquit, dubitat, quòd aſſerere, quòd ſola obedientia Joannis faceret Concilium Univerſale, Univerſalem Eccleſiam repreſentans, eſſet temerarium ac ſcandalofum alijs duabus Obedientijs. Omnes ergo Epifcopi, Cardinales, Doctores, omnèſque Univerſitates, Scotiae, Luſitaniae, Caſtellae, Navarrae, Arragoniae, totiùſque Hiſpaniae, Bearniae quòque, Sardiniae, Corſicæ, Majoricæ, Bavariæ, Flaminiae, celebrèſque Wormatiensis, Spireniſis, & Werdenſis Epifcopatus, qui Gregorio & Benedicto adhærebant, Concilium Conſtantiense, quo tempore duæ ſeſſiones quarta & quinta agebantur, pro Oecumenico & Univerſali non habuerunt; nec propterea ab ullo mortalium pro Schiſmaticis aut hæreticis habiti ſunt; non ergo certa & indubitata ea Decreta dici poterant, quæ à tam multis & celeberrimis Eccleſijs, pro irritis, nulliſque habebantur, illæſâ & inſviolatâ conſcientiâ.

Quarò. Eugenius IV. Pontifex Maximus in Apologia contra Baſileenſes: Non dixit Obedientia Gregorij, non Benedicti, quæ Chriſtianiſtatis pars non modica fuit, ante tempus Conventionis plenarium fuiſſe Concilium, nec priùs aſtitata, quaſi Synodi Generalis plenariâ auctoritate ſuſcepit; itaque oportuit ipſis convenientibus primò ab Obedientia Gregorij, deinde ab Obedientia Benedicti novum Concilium convocari, hincque Univerſâ Eccleſiâ concurrente plenaria Synodi rem & nomen accepit. Quod ergo ante illum articulum

ipsis à Patribus ibi confidentibus actum est, Universa Ecclesia non debet adscribi, sed eis tantum qui ibidem confidebant, & unius tantum Obedientia Synodum faciebant. Fuit ergo Eugenij, omniumque, qui Eugenio adhærebant, hoc est, totius Orbis Christiani sententia (paucis exceptis, qui Basileæ tumultuabantur) Constantiense Concilium, cum illæ duæ sessiones peragebantur, non fuisse Oecumenicum, sed particulare tantum, unius videlicet Obedientia Johannis XXIII.

Quintò. Idem Cardinalis Turrecremata lib. 2. de Ecclesia cap. 99. Neque ipsa integra Joannis XXIII. Obedientia consensus; quoniam plures Patres doctissimi illius Obedientia illis non præstiterunt consensum, aut assensum suum. Plures ergo & doctissimi viri, etiam ex Johannis Obedientia credebant, se Decretis illis haud illigari, sed posse obtineri, & consequenter non fuisse eo tempore Concilium Oecumenicum, aut saltem suâ potestate abusum; aut qui dici potuit Concilium Universale, cui deerant tot suffragia, aut contempta videlicet, aut contraria, aut non audita? Idem Turrecremata, qui Concilio Constantiensi interfuit: Congregatio, inquit, Constantia celebrata tria tempora habuit: primum fuit, in quo sola Obedientia Joannis præfata Constantia convenerat. Secundum tempus fuit, in quo Angelus Corrarus, vocatus in Obedientia sua Gregorius XII. juri suo cedens præfata Congregationi, sub certis modo & forma se conjunxit. Tertium tempus est, in quo Reges & Principes ac Prælati Obedientes Petro de Luna, Benedicto XIII. vocato in Obedientia sua, per suos Oratores novâ factâ convocatione Concilij se unierunt præfata Congregationi ad pacem dandam Ecclesie, & fuimus nos præfentes, tunc in Minoribus constituti; pro quo solo tempore convenientibus omnibus simul tribus Obedientiis fuit certum dicere, quòd Universalis Ecclesia fuit repræsentativè congregata Constantia. Hæc Turrecremata, cui utpote præfenti, rerumque omnium conscio, quæ Constantiæ agebantur, & doctrinâ ac pietate præstanti, nec partibus addicito, meritò fidem adhibeas.

Sextò. Sessione decimâ quartâ Concilij Constantiensis leguntur Bullæ Gregorij certis conditionibus Papatui renuntiantis, in quarum prima Arimini data tertio Idus Maij Anno 1414. Concedit suis Legatis Congregationem Constantiensem, in quantum per serenitatem Regiam, & non per Balhasarem se nuncupari facientem Joannem Papam XXIII. vocatam vice suâ ad prædictorum effectum convocandi & auctorizandi in Generale Concilium, remotâ tamen omnimodo Balhasaris præfidentia, & præfentia.

fenti à ab ijsdem. Hanc Gregorij Bullam, quâ Concilium ante Sessionem decimam quartam aperte Oecumenicum negabatur, non solum actis suis Synodus Constantiensis inferuit; sed etiam ex consensu quatuor Nationum, omniumque Patrum Archiepiscopus Mediolanensis tabulas legit, quibus dicebatur: *Quod Concilium memoratum dictam convocationem, auctorisationem, & confirmationem, in quantum ad eundem Gregorium pertinet, & atinet, eis admittit, Collegium ipsius D. Gregorij nuncupati, alteri Collegio videlicet olim Johannis Pape, & è converso, unita omnino decrevit, & Notarij rogati de pramissis non faciant mentionem in instrumentis suis de Papa vel Sede Apostolica, sed de Sigismundo Romanorum Rege usque ad sessionem nomine dicti Gregorij faciendam.* Et sess. 20. non prius Obedientia Benedicti se Patribus Constantiensibus adjunxit, quàm ut iterum Concilium convocaretur, perinde ac si hactenus legitime convocatum non esset, neque Oecumenicum fuisset: ut Congregatio titulo abstineret Concilij Oecumenici. Et sexaginta litteræ ad Regem Arragoniæ Ferdinandum missæ sunt, nullâ Concilij Generalis inscriptione; quæ omnia à Patribus Concilij acceptata, confirmata & jurata sunt, ut videre est in Actis vigesimæ sessionis, & in duobus Codicibus Manuscriptis Regestum Concilij continentibus. Agnoscebant ergo Patres Constantienses, antequam Obedientiæ Gregorij & Benedicti sese adungerent reliquis, nondum satis constare de auctoritate Concilij, & an esset Oecumenicum; si enim constabat Oecumenicum esse, cur novam Concilij convocationem, cur Decreta priora in dubium revocari permittebant, abstinebantque titulo Oecumenicæ Synodi, toties in prioribus sessionibus usurpato? Nec dici potest id Patres tolerasse studio pacis: nec enim hanc tantum causam fuisse; sed eam præcipuè, quod reverà à magna Christiani Orbis parte, imò etiam à quàm plurimis in ipsâ Synodo, negaretur Oecumenica & legitima esse (alioquin nunquam pacem tam carè indignisque conditionibus emerent, & Decreta prioribus sancita sessionibus permetterent aut everti, aut in dubium revocari) id quod ex Turrecremata, Petro Alliacensi, Eugenio IV. alijsque supra ostendimus. Et idè Arragonensis Regis Legati protestati sunt: (a) *Quod quidem vellem se unire Concilio, non tamen reputare esse Generale Concilium, neque agi de rebus Generalis Concilij, donec venirent Legati Regis Castelle.* Septimò.

(a) Ex 4. Codd. MM. SS. apud Schelstr. in differt. Antwerp. fol. 52. *

Septimo. Sessione 14. sub gravissimis pœnis decretum de non eligendo sine assensu Concilij Romano Pontifice hisce verbis editum fuerat: *Sacrosancta Generalis Constantiensis Synodus pronuntiat, statuit, & ordinat ad electionem futuri Pontificis nullatenus procedatur, sine deliberatione & consensu hujus sacri Concilij Generalis, & si quid fieret, sit ipso facto auctoritate hujus Concilij irritum & inane; nullusque electum contra hoc Decretum in Papam recipiat sub pœna maledictionis aeternae, & faustoria schismatis. &c.* Quid poterat à Concilio enixius decerni, & gravioribus pœnis armari? & tamen, quia Benedicti XIII. Obedientia necdum accesserat, ideoque ea Synodus pro Oecumenica non habebatur, adeò huic Decreto delatum non est, ut & Collegium Cardinalium, & Natio Hispanica, imò & tres reliquæ Nationes protestatae sint illud Decretum, aut nullum esse, aut saltem dubia auctoritatis; & ex eo sequi, Ecclesiam DEI sine capite & lege futuram esse, sed nec illi Hispanicam Nationem ligari potuisse, quamvis validum foret: nec haberi posse indubitatum Concilium deficiente capite, ad quod pertinet Concilium convocare. Hæc omnia palam faciunt, non fuisse eo tempore Concilium Constantiense pro certo ac Oecumenico habitum; qui enim certum & Oecumenicum, quod negant esse indubitatum, quod Acephalum dicunt, cujus Decreta in valida, nec illis Nationem Hispanicam ligari volunt, imò turbari Ecclesiam, reddique ex legem? hæc planè non sunt notæ legitimæ & Oecumenicæ Synodi: & hæc si obijci poterant sessioni decimæ quartæ, quanto magis sessioni quartæ & quintæ, tot alias, ut supra ostendi, defectibus laborantibus, & in quibus Obedientia Gregorij nondum se reliquo agmini sociaverat? In quatuor Codicibus Manuscriptis (quos Schelstrate edidit in Tractatu Romæ edito) ad Annũ 1417. hæc habentur: *His diebus post ejectionem Petri de Luna infra decem dies Cardinales attendentes constitutionem: ubi majus. de elect. in 6. alia jura, & etiam Decretis Concilij super electione Papa hæc vice, pro qua Concilium decrevit electionem fiendam modo & formâ, loco, tempore & materiâ per Concilium ordinandis, & pœnas terribiles imponit contrarium facientibus, suspenditque omnia jura positiva in illa materia; licet dicti Cardinales non reputarent dicta Decreta valere propter opiniones Doctorum ita dicentium; noluerunt tamen illa publicè impugnare &c.* Propter quod fecerunt Protestationes in omnibus Nationibus, mitiores, quam potuerunt, per quas posset jus eorum conservari, & nullus de Concilio, de-

beret

beret exasperari &c. Et infra: Dicitam protestationem fecerunt in qualibet Natione per duos Cardinales & Procuratorem, cum duobus Notarijs Nationis Italiae &c. Et in alia Protestatione ejusdem sacri Collegij, ac trium Nationum, videlicet, Italicae, Hispanicae, Gallicaeque. Audite haec omnes, auribus percipite, qui habitatis Orbem &c. Vos praefatam Venerabilem Nationem pluries & instanter exhortati sunt & requisierunt, quatenus attentis periculis Ecclesiae sanctae DEI velletis per vos vel Deputatos vestros cum dictis tribus Nationibus Italiae, Galliae, Hispaniae & Cardinales super modo futurae electionis maxime de electoribus tractare, agere & convenire, quod facere, & super hoc respondere jam multis diebus distulistis, & non fecistis, licet asseratis sine vestro consensu & ordinatione Concilij, super modo, forma, loco, tempore & materia non posse ad dictam electionem procedi, obstantibus quibusdam hujus Concilij decretis, quibus nos, Hispanica Natio, etiam si alia valida existerent, non ligamur. Et infra: Cum si ante dictam provisionem Ecclesiae de Pastore, aut saltem modo electionis illius, suppositis hujus Concilij Decretis, quibus omnia jura circa electionem Pontificis edita, dicuntur esse suspensa; ex quo sequetur Ecclesiam DEI esse sine capite, & sine lege & ordinatione electionis Pontificis, hoc Concilium casu aliquo dissolvatur, prout jam multae causae timentur imminere; Ecclesia in periculo remaneret, quia vix aut nunquam summus Pontifex indubitatus posset haberi, quia vix congregaretur indubitatum Concilium deficiente capite, ad quod pertinet convocare &c.

Ord. Sessione 39. praescribitur forma Professionis fidei, quam Romani Pontifices legitime electi facere tenentur in haec verba: In nomine sanctae & individuae Trinitatis, &c. Anno a Nativitate Domini, &c. ego electus in Papam Omnipotenti Deo corde & ore profiteor, me firmiter credere & tenere sanctam fidem Catholicam, secundum traditionem Apostolorum, Generalium Conciliorum & aliorum Sanctorum Patrum; maxime autem Sanctorum octo Conciliorum, videlicet primi Nicaeni, secundi Constantinopolitani, tertij Ephesini, quarti Chalcedonensis, quinti & sexti Constantinopolitanorum, septimi Nicaeni, octavi quoque Constantinopolitani; nec non Lateranensis, Lugdunensis, & Viennensis Generalium etiam Conciliorum, & illam fidem usque ad unum apicem immutatam servare: ritum quoque pariter Sacramentorum Ecclesiae. Ecce! enumerat Constantiensis Synodus omnia Generalia Concilia, in quorum fidem jurare oporteat Romanum Pontificem; cur rogo ex omnibus Generalibus Concilijs solum Constantiense omittitur, quod tamen adeo expressè ac nominatim sessionibus

quartâ & quintâ decretis fidei à se statuendis Romanum Pontificem illigaverat; id quod à nullo hactenus Conciliorum legimus factum; cur ergo solum Constantiense omittitur, quo nullum magis exprimi debebat? nimirum agnoscebant Patres Constantiense Concilium, utpote à Romano Pontifice necdum approbatum, dici non posse Oecumenicum, & idèd nec inter Oecumenica reponi debere.

Nond. Petrus Alliensis, qui tractatum de Ecclesie, & Cardinalium auctoritate anno 1417. scripsit, hoc est, quando sessio vigesima sexta jam Constantiæ habita, & Obedientia Benedicti se Concilio adjunxerat; parte illius libri primâ cap. 4. dubia aliqua proponit: *Que*, dicebat, *apud nonnullos magnam inducere perplexitatem. Primò an quatuor Nationes in hoc sacro Concilio, excluso Cardinalium Collegio faciant Concilium generale, cum sint plura Concilia particularia valdè inæqualia & impropotionaliter divisa, & ad partem deliberantia, quæ deliberatio, exclusâ deliberatione Collegij, & non factâ in communi sessione collatione votorum, videtur multum esse censenda deliberatio Concilij conciliariter facta. Secundò an dictæ Nationes, quæ sunt nova Collegia particularia, habuerint à jure Divino vel humano auctoritatem privandi Romanam Ecclesiam, & sacrum Collegium jure suo, habendi sicut vocem in sacro Concilio, & Summum Pontificem eligendi. Hæc Cameracensis Cardinalis, qui postea adjungit: Hæc à se proponi eo consilio, ut super his Concilium deliberet, ne in futurum ejus acta improbentur. Ergo jam tunc temporis apud multos Concilij auctoritas vacillabat, eratque incertum, an pro Oecumenico, legitimòque habendum esset, idque præter alias rationes, etiam ex his capitibus: tum, quòd non tam unum Corpus unumque Concilium, quàm quatuor & diversæ Congregationes viderentur, ex quatuor Nationibus constare, idque contra instituta morèmq; omnium retrò Conciliorum: tum, quia numerus votorum non rectè iniri poterat, adèd ut minor pars æquivaleret multò & decuplo majori, quod apertè libertati, exemplo omnium Conciliorum, sacris Canonibus, rectæque rationi adversabatur; Natio enim Anglicana viginti tantum votis constabat; Gallicana & Italica singulæ trecentis, & tamen Anglicanæ vota æquivalabant votis Gallicanæ, cum quælibet Natio pro uno tantum voto computaretur: tum, quia deliberatio, & examen rerum, quæ definiri oportebat, non instituebatur Conciliariter,*

hoc

hoc est, in communi omnium Nationum, sed in privatis singulorum Conventibus, quæ dici Conciliaris deliberatio non poterat: quemadmodum in causis, quæ capitulariter decerni deberent, non haberetur pro resolutione Capitulari, quæ in particularibus Capitularium congressibus caperetur, ut si in electione Episcopi v. g. Constantiensis, Suevi, Helveti, Franconesque Canonici in privatis, distinctisque Cœtibus, non in communi conventu sua vota conferrent, præsertim si Helvetorum vota, quæ tantum sunt tria, æquivalere Suevorum deberent, quæ sunt supra viginti: tum denique, quia Cardinales ad deliberandum non admittebantur; quamvis enim non oporteat ad Concilium Occumenicum omnes Episcopos convenire, oportet tamen nullum excludi, accedere & interesse volentem. Si ergo ex his capitibus, teste Alliacensi Cardinali, auctoritas Concilij dubia reddebatur; quanto id magis de sessionibus quarta & quinta dicendum, cui una tantum Obedientia intererat, & in quam, præter istos, tot alij defectus incurrebant supra notati?

V. Si ergo auctoritas Concilij Constantiensis, priusquam à Martino V. confirmaretur, Regi, Senatui & Oratoribus Gallicis, imò Cardinalibus, ipsisque Concilij Patribus aut dubia, aut nulla habebatur, idque in victis testimonijs à nobis probatum est; quid tandem præsidij ab hujus Concilij decretis sperare Maimburgus potest? at celavit hæc omnia, ut cum vincere non posset, saltem abderet veritatem. Sed præter jam dicta aliud adhuc superest, quod illis Decretis validè objiciamus. Nego enim illa in senatu, quem Adversarij volunt, & præsertim Maimburgus, Martino V. confirmata esse. Nam *Primò* Martinus V. *sessione 45.* his verbis Concilij Decreta confirmat. *Omnia & singula determinata, & conclusa, decreta in materia fidei per præsens sacrum Generale Concilium Constantiense conciliariter tenere ac inviolabiliter observare volebat, & nunquam contravenire quoquo modo; ipsaque sic conciliariter facta approbat & ratificat, & non aliter, nec alio modo.* Hic Martinus ea solum Concilij acta confirmat, quæ ad materiam fidei pertinent, & Conciliariter facta, non verò approbat, quæ ad fidem non spectant, nec sunt conciliariter facta: at talia sunt Decreta quartæ & quintæ sessionum: hæc enim propositio: *Concilium est supra Papam certum & indubitatum*, non est de fide, alioquin

totus ferè Catholicus Orbis, si paucos in Gallia excipias, omnesque Doctores, & Universitates, ipsique Romani Pontifices, qui contrarium scriptis & exemplis docuere, hæretici vocandi essent; quod utriusque ne Maimburgus quidem dixerit, quamvis alioquin lati thoracis homo. Ea insuper Decreta non fuisse Conciliariter edita, jam supra magni testimonij & præsertim Spondani Episcopi Galli & Maimburgo commendatissimi ostendimus; si ergo nec ad fidem spectant, nec Conciliariter sunt facta; sequitur à Martino V. confirmata non esse. Ubi sciendum est triplicis generis causas in Concilio agitas esse, videlicet, fidei, Unionis, & Reformationis. Per materias fidei ea in Concilio intelligebantur, quæ contra hæreticos decernebant: & ubi de materijs fidei mentio aliqua in Concilio incidit, semper agitur de ijs, quæ contra Johannem Wicleffum, Johannem Huf, & Hieronymum Pragensem decreta sunt, nec aliam fidei materiam in hoc Concilio reperies; id quod specialiter in sessione quinta observare licet, cum enim legerentur primum & secundum Decretum (in quibus de auctoritate Concilij statuitur) præmittitur: *Eueruntque pronuntiatum articulo & constitutiones sequentes per Reverendum D. Andream electum Poznanensem.* Ubi vides eos articulos, qui de Pontificis & Concilij auctoritate agunt, *Constitutiones*, non Dogmata vocari: hisce verò Constitutionibus perlectis, ubi ad Dogmata perventum, hæc præmittuntur: *Quibus per actis supradictis Reverendus Pater D. Andreas electus Poznanensis in materia fidei, & super materia Johannis Huf quadam avisamenta perlegebat.* Ubi vides Concilium expressè distinguere inter Constitutiones & materias fidei: & prima illa Decreta, quibus auctoritas Concilij sancitur, ad Constitutiones, non ad Dogmata referri.

Secundò. Tantum abest, Martinum Decreta quartæ & quintæ sessionum in sensu Adversariorum confirmare voluisse, ut ea potius vidente, audiente, nec repugnante Concilio obliterata & delera voluerit. Cum enim Poloniae Legatus Archi-Episcopus Gnesnensis cum eoque Polonica Natio libellum quemdam famosum contra Uladislaum Regem, totamque Polonicam Nationem à Joanne Falckenberg editum, damnari hæresis cuperent, imò & à toto Concilio ac Cardinalium Collegio damnatus esset; solus obstitit Martinus, negavitque hanc fidei causam esse; cum ergo

ergo Poloni ad futurum Concilium à Martino appelláſſent, Martinus Constitutionem edidit anno primo ſui Pontificatús 6. Idus Martij, in qua : *Nulli, inquit, fas eſt, à ſupremo Jdice, videlicet, Apoſtolica Sede ſeu Romano Pontifice JESU Chriſti Vicario in terris appellare, aut illius judicium in cauſis fidei (quæ tanquam majores ad ipſius & Sedem Apoſtolicam deferenda ſunt) declinare.* Meminit hujus Constitutionis Joannes Gerſon in Dialoگو Apologetico pro Concilio Constantienſi, & occasione illius Tractatum ſcribit, *quomodo & an liceat à Summo Pontifice appellare?* Quid poterat Martinus expreſſius dicere contra Concilij auctoritatem, duobus illis Decretis ex ſenſu Adverſariorum ſancitam? Volunt enim illis definitum eſſe, Pontificem ſubjacere Concilio; at Martinus ſuperiorem ſe proſtetur. Volunt in cauſis fidei Pontificem Concilij Decretis alligatum eſſe; at Pontifex in cauſis fidei dijudicandis ſupremam auctoritatem non Concilio, ſed ſibi competere pronuntiat; nec altius eſſe tribunal, ad quod liceat appellare. Quis jam credat Martinum ea Concilij Decreta confirmáſſe, quæ tam ſeriò, tamque enixè confutat? idque vidente, audiente, nec repugnante Concilio? Unde facile intelligas, quàm inanis ſit Maimburgi cavillatio, aſſerentis id tantùm Martinum prohibere: *Ne ad Episcopos particulariter ſumptos appellari à Pontifice poſſit, non verò prohibere appellationes ad Episcopos in Concilio congregatos.* Vana reſponſio, nec cauſæ, nec veritati idonea. Martinus enim hanc ſuam de non appellando Constitutionem Appellationi oppoſuit à Polonis factæ; Poloni verò non ad Episcopos particulariter ſumptos, ſed ad futurum Concilium appellaverant; hoc ergo, non illud Martinus prohibuit; & ideò Johannes Gerſon Tractatu, *quomodo & an liceat à Pontifice appellare*, omnem lapidem movet, ut oſtendat, eam Martini Constitutionem Decretis Synodalibus repugnare: at non repugnáſſet Decretis Synodalibus, ſi tantùm prohiberet Appellationem ad particulares Episcopos, & Romanum Pontificem ſingulis tantùm Episcopis præponeret; id enim Decreta Concilij nunquam ſtatu-erant, quæ, cùm Pontificis auctoritatem circumſcribunt, non eam ſingulis aut particularibus Episcopis, ſed toti Concilio ſubmittunt.

Tertiò. Id quoque Henricus Spondanus Episcopus Apamiensis ingenuè

ingenuè professus est, cui utpote Gallo, notæque pietatis, ac Regibus charo, nec partibus addicto, fidem meritò adhibeas. Is verò ita loquitur: (a) *Ea quæ ambigè decreta fuissent de auctoritate Concilij supra Pontificem, & de potestate reformandi Ecclesiam tam in capite, quam in membris, absolute ut sonare videntur, sumpta, nullo modo Martinus agnoscere, aut approbare voluit, utpotè contraria existimata, & praxi antiquioris Ecclesie, & collata à Christo Domino potestati, ipsique demum nature rei, quæ caput debet membra regere, non regi à membris.*

VI. Superest jam, ut ad plenam dictorum Synodi Decretorum intelligentiam ostendamus, Patrum Constantiensium mentem sensumque non fuisse, ut Concilij auctoritatem in omnicausu, omnique tempore Pontificiæ prælatam vellent, sed solum in casu Schismatis, dubijque Pontificis. Id verum, certumque esse ex sequentibus disce.

Nam primò quories Concilium de hac re loquitur, semper verba & Decreta sua ad casum Schismatis restringit. Sessione 2. *Hæc sancta Synodus Constantiensis faciens pro extirpatione presentis Schismatis & nomine ac Reformatione Ecclesie DEI in capite & in membris fienda.* Et infra: *Et primò quòd ipsa Synodus in Spiritu sancto congregata generale Concilium faciens, Ecclesiam Catholicam militantem representans potestatem à Christo immediate habet, cui quilibet, cujuscunque status vel dignitatis, etiamsi Papalis existat, obedire tenetur, in his, quæ pertinent ad fidem & extirpationem dicti Schismatis &c.* Et sessione 5. Et primò declarat, quòd ipsa immediate à Christo potestatem habet, cui quilibet, etiamsi Papalis dignitatis existat, obedire tenetur in his, quæ pertinent ad fidem, & extirpationem dicti Schismatis, Reformationem Ecclesie in capite & in membris. Et infra: *Item declarat, quòd quicumque cujuscunque dignitatis, etiam Papalis, qui mandatis, statutis, seu ordinationibus hujus sacrosanctæ Synodi, aut cujuscunque alterius Concilij Generalis legitime congregati super præmissis, aut ad ea pertinentibus, factis, vel faciendis &c.* Observa sermonem semper esse de solo Concilio Constantiensi, quando nullus certus Pontifex, & obstinatum Schisma Ecclesiam dividebat; cum verò de alijs Concilijs Generalibus mentio fit; adjicitur continuò clausula restrictiva, videlicet: *Super præmissis seu ad ea pertinentibus.* Quæ verò sint illa præmissa, constat ex antecedentibus verbis: *Hæc sancta Synodus Constantiensis Generale Concilium*

(a) Spondan. ad Annum 1414.

cilium faciens pro extirpatione ipsius Schismatis, & Unione, & Reformatione Ecclesie DEI in capite & in membris &c. Nulla ergo Concilij in Pontifices potestas, nisi cum agitur de extirpando Schismate, & Unione Ecclesie, & consequenter in casu dubij Pontificis. Si enim absolute, omnique casu Concilium sit supra Pontificem, cur rogo Patres Constantienses toties, tamque repetitis verbis hanc potestatem restringunt, aut ad Concilium Constantiense, aut ad casum presentis Schismatis? quis nescit clausulas præsertim sæpius repetitas operari aliquid debere? & inclusionem unius esse exclusionem alterius? Planè & Concilij, & veritati injuriam fecere, si quod semper Concilij licet, ipsi ad unum casum restrinxerint; quemadmodum si petenti facultatem comedendi carnes in Quadragesima, Pontifex aut Episcopus rescribat: *Concedo, ut possis ter in hebdomade carnibus vesci*; nemo dubitabit pluries non licere; cur enim si semper licere voluissent, ad ternas vices licentiam restringerent?

Secundo. Cum Synodus Constantiensis deponere Joannem vellet, nec tamen id satis auderet defectu potestatis; primò illum Schismatis & hæresis accusarunt, quòd scirent hoc uno delicto moveri Pontifices posse, idque sacris Canonibus sancitum: sed cum id non procederet, nec probari posset monente in publico congressu Cardinale S. Marci: (a) *Ut attenderet Concilium, quod Procurator Concilij proposuerat crimen hæresis, & sautoriam Schismatis, & alia quædam non constare.* Patres omisâ hæresis accusatione, collatisque cum Sigismundo Imperatore sacroque Collegio consilij, censuerunt illud superesse, ut Pontifex in sententiam à Concilio ferendam consentiret, ac spontè renuntiaret: delectique quatuor Cardinales, inter quos Florentinus & Cameracensis, qui hæc legatione fungerentur, moverentque Joannem: & latâ jam in eum sententiâ, repetita Legatio est, annuitque Joannes utrique Legationi. Audi acta ipsius Concilij. *Statim Rex, Cardinales & Deputati, pluresque tradaverunt materiam, quòd Papa consentiret sententiæ suæ depositionis, & ex abundanti renuntiaret.* Et infra: *Ordinatum fuit, quòd Cardinales de Ursinis, Cameracensis, de Thalamo, Salutiaryum, & Florentinus irent ad Papam.* Et infra post latam sententiam. (b) *Concilium misit ad Papam, &*
Papa

(a) Gesta Constantiens. ex 4. MM. SS. Codd. (b) Ex ipsèdem MM. SS. 14. Maij 1415.

Papa sententia acquievit, & ex abundantia renuntiavit in forma predictæ schedule. Forma autem à Concilio missa inter alia hæc habet: Porro si omnino dictum sacrum Concilium vult procedere ad sententiam, scilicet amovendo eundem Dominum Joannem à Papatu, affirmat, quod non vult reclamare, nec reclamabit contra dictam sententiam proferendam, quin imò ipsam ratificabit & approbabit, & eandem acceptabit, & in quantum in se fuit, confirmabit &c. Et in instrumento Concordatorum Narbonæ inter Regem Romanorum & Legatos Concilij ex una, & Obedientiam Benedicti ex altera partibus. Dominus, qui Gregorius XII. in sua Obedientia dicebatur, sua sponte cessit. Sic & Dominus, qui Joannes XXIII. dicebatur, facere voluit atque fecit. Ubi vides Joannis exautorationem non sententiæ Concilij tribui, sed spontaneæ cessionis. Si ergo Concilium Constantiense ne dubium quidem Pontificem, & tempore schismatis est ausum, nisi prius hæresis notatum, & hæc non probatâ, nisi consentientem, approbantem, suoque jure ac sponte cedentem, quantum minus id auderent in Pontificem verum & legitimum, & planè indubium? quantumque minus decreta quartæ & quintæ sessionum extendi ad hunc vellent?

Tertio. Post trium Obedientiarum Unionem, novum inter Patres certamen est ortum, quo diù multumque collisi sunt. Volebant tres Nationes, Hispanica videlicet, Italica & Gallica, & cum istis Cardinalium Collegium, non prius de Reformatione sermonem fieri, quam certus & indubius Pontifex eligeretur; quippe præcipuam, maximèque necessariam Reformationis partem esse, si schisma tolleretur: tolli autem non posse, nisi certo Pontifice, hunc ergo ante omnia eligendum. At Natio Germanica præmitti volebat morum reformationem in capite & in membris, quâ etiam Pontifex teneretur. Post longum certamen vicit trium Nationum sententia, cessitque Germanica, eâ tamen conditione: Ut à Concilio expediretur asscuratio, & cautio per Decretum irritans, quod post electionem Papa fieret Reformatio ante Coronationem Papa, & administrationem aliquam. Quâ postulatione Germanorum auditâ, perpensaque subjungunt acta: (a) *Postea fuerunt factæ diversæ formæ, ac tandem fuit dictum.*

(a) Ex 4. MM. SS. Codd. apud Schelstr. fol. 268. & habetur in protestatione trium Nationum contra Nationem Germanicam ante sessionem 49. die II. Septemb. Anno 1417.

dictum, quod Papa electus ligari non potest. Hic apertè suam mentem Concilium explicavit: nam sessione quartâ & quintâ agebatur de Pontifice dubio; quippe tres Pontifices Ecclesiam in diversas partes scindebant, & idèò definitum est, subiacere Pontifices Conciliorum Decretis. Ubi autem de vero & indubitato Pontifice actum, ingenue Patres profitentur: *Electum Pontificem ligari non posse.* Quid clarius dici poterat? si enim crederent Concilij potestatem etiam in verum & indubitatum Pontificem extendi, idque Decretis quartæ & quintæ sessionum sancitum esse, quid morantur, renuuntque electo Pontifici leges statuere, & nisi observet, pœnas, Depositionem ac alia minari, quæ in tres dubios Pontifices experti sunt? *Non potest,* inquit, *electus Pontifex ligari.* At Johannem, Benedictum, Gregorium ligastis, cur non etiam Martinum? Quia videlicet de hoc constabat legitimum esse, non verò de illis. Patet ergo ex hoc Nationum responso, quæ fuerit Concilij mens de potestate in verum, certumque Pontificem, eum videlicet Concilio ligari non posse. Et idèò in Decreto sessionis 45. à quinque Nationibus Conciliariter edito statuitur: *Ut Romanus Pontifex proximè assumendus Ecclesiam in Capite & membris reformet.* Nulla tamen, ut sessionibus quartâ & quintâ, addita pœna; quia videlicet sentiebant, verum certumque Pontificem nullius Concilij potestati coactivæ subiacere, & idèò contrâ quàm Germanica Natio postulaverat, nullam pœnam nolenti præfigunt. Quod etiam discrimen inter certum, dubiumque Pontificem egregiè observatum est sessione 39. ubi enim sermo est de vero & indubitato Pontifice, statuitur quidem, ut singulis quinquennijs Concilium indicat, nullâ tamen omittentis pœnâ: sequenti verò paragrapho, ubi agitur de tempore & casu Schismatis, dubioque Pontifice, gravissimæ pœnæ, ac etiam privatio Papatûs negligenti statuuntur; certum igitur est, nec negari potest, aliam fuisse Concilij mentem circa dubium, aliam circa certum indubitatumque Pontificem.

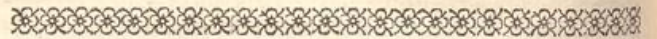
Quartò. Sessione ultimâ in Bulla Martini sacro approbante Concilio edita contra hæreses Wicleffi & Hussij expressè dicitur: *Papam Canonicè electum supremam in Ecclesia DEI habere potestatem.* Atqui non haberet supremam, si potestati Concilij subiaceret; nemo enim dixerit, in Republica Romana, aut alia Democratica supre-

mam

nam potestatem esse penes Consulem aut Ducem, sed penes Comitum Popularem.

Quid. Eandem Pontificis auctoritatem manifestè ostendit Constitutio Martini V. prohibentis libellum Johannis à Falckenberg hæresis damnari (quem tamen totum Concilium damnaverat) & pronuntiantis, non posse à Pontifice ad Concilium appellari, supremumque in causis fidei tribunal esse penes Pontificem, non Concilium, idque audiente, nec contradicente Concilio, de quo supra.

Et hæc sunt, quæ circa quartam & quintam sessiones monenda censui, quæque apud doctissimum Schelstratum fufius deducta reperies; ego enim, ut candidè veritatem profitear, neminem credo magis de veritate in hac causa meritum esse; quippe nullâ re magis quam auctoritate Concilij Constantiensis gloriabantur Gallici Antistites, & tamen hoc illis Palladium Schelstratus eripuit, quod nemo ante illum, ut acta Concilij Constantiensis magna ex parte, Basileensium artibus sepulta, in lucem erumperent, & veritati testimonium ferrent. Superest nunc, ut quæ illis Maimburgus objecit, diluamus.

§. V.

Respondetur ad reliquas Maimburgi Objectiones.

S U M M A R I A.

1. Respondetur ad ea, quæ Maimburgus Codicibus Manuscriptis opponit.
2. Et ad Gersonis Auctoritatem.
3. Et ad Concilij Pisani.
4. Et ad argumentum ex titulo Occumenicè Concilij sumptum.

Opponit